Euroopan parlamentti
2024-2029

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta

2025/0359(COD)

6.3.2026

LAUSUNTO

kulttuuri- ja koulutusvaliokunnalta

sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalle ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetusten (EU) 2024/1689 ja (EU) 2018/1139 muuttamisesta tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi (tekoälyä koskeva digitaalialan koontiasetus)
(COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD))

Valmistelija: Emma Rafowicz

PA_Legam

TARKISTUKSET

Kulttuuri- ja koulutusvaliokunta esittää asiasta vastaaville sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalle ja kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle seuraavaa:

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 2 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(2 a) Asetuksen (EU) 2024/1689 tehokas täytäntöönpano edellyttää, että tehdyt mukautukset, joilla helpotetaan sen soveltamista käytännössä, eivät vähennä sääntelykehyksen selkeyttä ja saavutettavuutta niiden kannalta, joiden on sovellettava sitä. Etenkin silloin, kun asetusta sovelletaan koulutus-, kulttuuri- ja media-aloilla, on edelleen olennaisen tärkeää ymmärtää selvästi tekoälyjärjestelmien käyttöön liittyvät velvoitteet ja suojatoimet, jotta voidaan varmistaa sen tehokas ja johdonmukainen soveltaminen, jossa erityistä huomiota olisi kiinnitettävä kulttuurialan ja luovien alojen oikeudenhaltijoihin. Tämän asetuksen oikea-aikaisen ja oikeasuhtaisen noudattamisen tukemiseksi esitetyillä toimenpiteillä olisi sen vuoksi edelleen tuettava sen vaatimusten selkeyttä ja saavutettavuutta ja näin edistettävä tekoälyjärjestelmien tietoon perustuvaa käyttöä ja luottamusta niiden käyttöönottoon.

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 3 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*

(3) Näin ollen asetukseen (EU) 2024/1689 on tarpeen tehdä kohdennettuja muutoksia tiettyjen täytäntöönpanohaasteiden ratkaisemiseksi, jotta kyseessä olevia sääntöjä päästään soveltamaan tuloksellisesti.	(3) Näin ollen asetukseen (EU) 2024/1689 on tarpeen tehdä kohdennettuja muutoksia tiettyjen täytäntöönpanohaasteiden ratkaisemiseksi, jotta kyseessä olevia sääntöjä päästään soveltamaan tuloksellisesti. ***Koska tekoälyjärjestelmiä käytetään yhä enemmän koulutuksessa sekä kulttuurialalla ja luovilla aloilla, niiden käyttöönotto saattaa herättää nimenomaan oppimisprosesseihin, kulttuuri-ilmaisuun ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen liittyviä kysymyksiä. Tätä asetusta sovellettaessa olisi sen vuoksi kiinnitettävä erityistä huomiota näihin aloihin, jotta voidaan tukea tekoälyn tietoon perustuvaa käyttöä ja säilyttää luottamus sen käyttöönottoon. Koulutuksen alalla tämä edellyttää suojatoimia, joilla varmistetaan, että tekoälyjärjestelmien käyttöönotossa säilytetään pedagoginen vapaus, taataan oppijoille korkeatasoinen tietosuoja ja estetään riippuvuus yksityisistä ekosysteemeistä (toimittajariippuvuus).***

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(5) Asetuksen (EU) 2024/1689 4 artiklassa asetetaan kaikille tekoälyjärjestelmien tarjoajille ja käyttöönottajille velvoite varmistaa henkilöstönsä tekoälylukutaito. Tekoälylukutaidon kehittäminen alkaen opetuksesta ja koulutuksesta ja jatkuen elinikäisenä oppimisena on ratkaisevan tärkeää, jotta tarjoajille, käyttöönottajille ja muille osapuolille voidaan antaa tarvittava kyky tehdä tietoon perustuvia päätöksiä tekoälyjärjestelmien käytöstä. Sidosryhmien jakamat kokemukset osoittavat kuitenkin, että yhden koon ratkaisu tekoälylukutaidon edistämiseksi	***Poistetaan.***

ei sovellu kaikentyyppisille tarjoajille ja käyttöönottajille, joten tällainen horisontaalinen velvoite ei toimi pyrittäessä kyseisen säännöksen tavoitteeseen. Lisäksi saadut tiedot osoittavat, että tällaisen velvoitteen asettaminen aiheuttaa vaatimusten täyttämisestä ylimääräisen rasitteen erityisesti pienemmille yrityksille, kun taas tekoälylukutaidon parantamisen olisi oltava strategisen tason painopiste, riippumatta sääntelyvelvoitteista ja mahdollisista seuraamuksista. Tämän vuoksi asetuksen (EU) 2024/1689 4 artiklaa olisi muutettava edellyttämällä, että jäsenvaltiot ja komissio kannustavat toimivaltansa mukaisesti erikseen, yhdessä ja yhteistyössä asiaankuuluvien sidosryhmien kanssa tarjoajia ja käyttöönottajia aikaansaamaan riittävän tasoisen tekoälylukutaidon henkilöstölleen ja muille henkilöille, jotka ylläpitävät ja käyttävät tekoälyjärjestelmiä niiden puolesta, muun muassa tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, tuottamalla tietoresursseja ja mahdollistamalla kokemustenvaihdon hyvistä käytännöistä sekä käyttämällä muunlaisia oikeudellisesti sitomattomia aloitteita. Euroopan tekoälyneuvosto, jäljempänä ’tekoälyneuvosto’, varmistaa asiaa koskevan säännöllisen yhteydenpidon komission ja jäsenvaltioiden välillä, kun taas tekoälyn soveltamisallianssi (Apply AI Alliance) mahdollistaa keskustelut laajemman yhteisön kanssa. Tämä muutos ei vaikuta komission ja jäsenvaltioiden toteuttamiin laajempiin toimenpiteisiin, joilla edistetään tekoälylukutaitoa ja -osaamista laajemmin väestön, kuten eri-ikäisten oppilaiden, opiskelijoiden ja yleensäkin kansalaisten, keskuudessa varsinkin koulutusjärjestelmien kautta.

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi

Johdanto-osan 5 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(5 a) Tekoälylukutaidon edistäminen tärkeää tuettaessa kansalaisten ymmärrystä tekoälystä ja sen vaikutuksista yhteiskuntaan, mukaan lukien tietämys tekoälyyn liittyvistä mahdollisuuksista ja riskeistä ja erityisesti kyky tunnistaa ja torjua algoritmisia vinoutumia, syrjintää ja disinformaation voimistamista, ja se auttaa näin tekoälyn demokraattisessa hallinnossa ja julkisessa valvonnassa. Käytännössä tällaista ymmärrystä tuetaan koulutus-, täydennyskoulutus- ja uudelleenkoulutusohjelmilla sekä kulttuuri-, medialukutaito- ja tiedotusaloitteilla. Nämä laajemmat aloitteet täydentävät tekoälyjärjestelmien tarjoajien ja käyttöönottajien henkilöstölleen ja muille niiden puolesta toimiville henkilöille tarjoamia organisaatioiden toimenpiteitä tekoälylukutaidon kehittämiseksi. Jäsenvaltioita olisi sen vuoksi kannustettava ottamaan tekoälylukutaidon edistämiseen mukaan koulutuksen tarjoajia, kulttuurilaitoksia, mediaorganisaatioita ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita, jotta varmistetaan, että tekoälylukutaitoa koskevat aloitteet ovat saavutettavia ja osallistavia ja sovitettu eri yleisöille ja ikäryhmille.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(5 b) Tekoälylukutaito yhdessä media- ja digilukutaidon kanssa on erityisen tärkeää lapsille ja nuorille, jotka altistuvat usein tekoälyjärjestelmille varhaisesta

	iästä lähtien ilman riittävää tietämystä vinoutumista, epätarkkuuksista tai harhaanjohtavista tuloksista taikka vaikutuksista, joita tällaisilla järjestelmillä voi olla tietoon kohdistuvaan luottamukseen, yksityisyyteen sekä mielipiteiden ja käyttäytymisen muovautumiseen. Näitä lukutaitoja edistävillä toimenpiteillä olisi tuettava kriittistä ajattelua, digitaalista riippumattomuutta ja tietoon perustuvaa päätöksentekoa, ja ne olisi räätälöitävä eri ikäryhmien ja oppimisympäristöjen mukaan.

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 5 c kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(5 c) Tekoäly on yhä enemmän läsnä lasten ja nuorten käyttämissä digitaalisissa ympäristöissä, kuten koulutuksessa, sosiaalisessa mediassa, verkkopeleissä sekä kulttuurialan ja luovien alojen alustoilla. Sen vuoksi asetusta (EU) 2024/1689 olisi sovellettava tavalla, jossa otetaan huomioon se, miten lapset ja nuoret ovat vuorovaikutuksessa tekoälyjärjestelmien kanssa, ja heidän suojelun ja ikätasolle sopivan tiedon tarpeensa.

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(6 a) Tekoälyjärjestelmät, jotka muuttavat, manipuloivat tai tuottavat keinotekoisesti kuvia tai videoita, jotka esittävät ilmeisen seksuaaliseen toimintaan osallistuvia luonnollisia

henkilöitä tai heidän intiimialueitaan tai riisuvat henkilön ilman hänen suostumustaan, aiheuttavat vahinkoa uhreille ja loukkaavat ihmisarvoa ja yksityisyyttä koskevia perusoikeuksia. Viimeaikainen kehitys on osoittanut, että tietyt tekoälyyn liittyvät käytännöt ovat ristiriidassa unionin perusoikeuskehyksen kanssa. Tekoälyllä toteutettu naisten alastomaksi riisuminen, intiimien kuvien manipuloiminen ja lapsiin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa todistavan kuvamateriaalin tuottaminen rikkovat selvästi perusoikeuksia ja unionin oikeutta. Edelleen on kuitenkin huomattavaa oikeudellista epävarmuutta siitä, kuuluvatko tekoälypohjaiset alastomaksi riisuvat sovellukset asetuksen (EU) 2024/1689 5 artiklassa kiellettyjen tekoälyyn liittyvien käytäntöjen piiriin. Kyseisen asetuksen 112 artiklassa komissio velvoitetaan arvioimaan vuosittain, onko 5 artiklassa säädettyä luetteloa kielletyistä käytännöistä ja liitteessä III olevaa luetteloa tarpeen muuttaa, ja toimittamaan arvioinnin tulokset Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio ei ole noudattanut edellisen arviointijakson määräaikaa. Tästä syystä vaikuttaa asianmukaiselta täsmentää, että 5 artiklan mukaisiin kiellettyihin käytäntöihin kuuluu sellaisen tekoälyjärjestelmän markkinoille saattaminen, käyttöönotto tai käyttö, joka voi tuottaa tai manipuloida seksualisoituja ääntä, kuvia ja videoita henkilöistä ja jolla siten helpotetaan direktiivissä (EU) 2024/1385 määriteltyä intiimin tai manipuloidun materiaalin suostumuksetonta jakamista.

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 9 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(9) Vaatimusten noudattamisen sujuvoittamiseksi ja siitä aiheutuvien kustannusten vähentämiseksi tekoälyjärjestelmien tarjoajia ei pitäisi vaatia rekisteröimään asetuksen (EU) 2024/1689 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tekoälyjärjestelmiä asetuksen 49 artiklan 2 kohdan nojalla EU:n tietokantaan. Koska tällaisia järjestelmiä ei tietyin edellytyksin pidetä suuririskisinä, jos ne eivät aiheuta merkittävää riskiä ihmisten terveydelle, turvallisuudelle tai perusoikeuksille, rekisteröintivaatimusten asettaminen aiheuttaisi kohtuuttoman rasitteen. Tarjoajalla, joka katsoo järjestelmänsä kuuluvan 6 artiklan 3 kohdan soveltamisalaan, on kuitenkin edelleen velvollisuus dokumentoida oma arvionsa ennen kuin kyseinen järjestelmä saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää tätä arviota tarkasteltavakseen.	***Poistetaan.***

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(11 a) Todellisissa olosuhteissa tapahtuvan testauksen mahdollisuuksien lisäämisellä voidaan tukea innovointia, mutta se ei saisi johtaa siihen, että haavoittuvassa asemassa olevista ryhmistä tulee oletusarvoisia testipopulaatioita. Jos todellisissa olosuhteissa tapahtuvaan testaukseen liittyy tekoälyjärjestelmiä, jotka on tarkoitettu käytettäviksi yleissivistävässä tai ammatillisessa koulutuksessa, tai se suoritetaan ympäristöissä, joissa vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat alaikäisiin, todellisissa olosuhteissa tapahtuvaa

	testausta koskevassa suunnitelmassa olisi vahvistettava kyseiseen ympäristöön liittyvät suojatoimet, mukaan lukien selkeät tiedot asianomaisille henkilöille ja käyttöönottajien, kuten koulujen ja muiden kyseisistä ympäristöistä vastaavien yleistä etua palvelevien organisaatioiden, merkityksellinen osallistuminen.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 20 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(20) Jotta generatiivisten tekoälyjärjestelmien tarjoajilla, joihin sovelletaan asetuksen (EU) 2024/1689 50 artiklan 2 kohdassa säädettyjä merkintävelvoitteita, olisi riittävästi aikaa mukauttaa käytäntöjään kohtuullisessa ajassa markkinoita häiritsemättä, on aiheellista asettaa kuuden kuukauden siirtymäkausi tarjoajille, jotka ovat jo saattaneet järjestelmänsä markkinoille ennen 2. elokuuta 2026.	***Poistetaan.***

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 21 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(21) Jotta suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajille annettaisiin riittävästi aikaa ja jotta voitaisiin selventää niihin tekoälyjärjestelmiin sovellettavia sääntöjä, jotka on jo saatettu markkinoille tai otettu käyttöön ennen asetuksen (EU) 2024/1689 kyseisten säännösten soveltamisen alkamista, on aiheellista selventää asetuksen 111 artiklan 2 kohdassa säädetyn siirtymäajan	***Poistetaan.***

soveltamista. Siirtymäajan olisi 111 artiklan 2 kohdan tarkoituksissa koskettava tiettyä jo markkinoille saatettua tekoälyjärjestelmien tyyppiä ja mallia. Tämä tarkoittaa, että jos vähintään yksi yksittäinen suuririskisen tekoälyjärjestelmän ilmentymä on laillisesti saatettu markkinoille tai otettu käyttöön ennen 111 artiklan 2 kohdassa täsmennettyä päivämäärää, muihin samantyyppisiin ja -mallisiin suuririskisen tekoälyjärjestelmän yksittäisiin ilmentymiin sovelletaan 111 artiklan 2 kohdassa säädettyä siirtymäaikaa, joten niitä voidaan edelleen saattaa markkinoille, asettaa saataville tai ottaa käyttöön unionin markkinoilla ilman lisävelvoitteita, -vaatimuksia tai -sertifiointia, kunhan kyseisen suuririskisen tekoälyjärjestelmän rakenne säilyy muuttumattomana. Sovellettaessa 111 artiklan 2 kohdassa säädettyä siirtymäaikaa ratkaisevana tekijänä on päivä, jona kyseisen tyyppisen ja mallisen suuririskisen tekoälyjärjestelmän ensimmäinen ilmentymä saatettiin markkinoille tai otettiin käyttöön unionin markkinoilla ensimmäisen kerran. Jos kyseisen tekoälyjärjestelmän rakenteeseen tehdään merkittäviä muutoksia 111 artiklan 2 kohdassa täsmennetyn päivämäärän jälkeen, tarjoaja olisi velvoitettava noudattamaan täysimääräisesti kaikkia suuririskisiin tekoälyjärjestelmiin sovellettavia tämän asetuksen asiaankuuluvia säännöksiä, mukaan lukien vaatimustenmukaisuuden arviointia koskevat säännökset.

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 22 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(22) Asetuksen (EU) 2024/1689 113 artiklassa vahvistetaan sen voimaantulopäivä ja soveltamisen alkamisajankohta ja erityisesti se, että yleinen soveltaminen alkaa 2. elokuuta 2026. Asetuksen (EU) 2024/1689 III luvun 1, 2 ja 3 jaksossa säädettyjen suuririskisiin tekoälyjärjestelmiin liittyvien velvoitteiden osalta standardien, yhteisten eritelmien ja vaihtoehtoisen ohjeistuksen viivästyminen ja viiveet kansallisten toimivaltaisten viranomaisten perustamisessa johtavat haasteisiin, jotka vaarantavat kyseisten velvoitteiden tosiasiallisen soveltamisen aloittamisen ja uhkaavat lisätä merkittävästi täytäntöönpanokustannuksia tavalla, joka ei oikeuta pitämään niiden soveltamisen alkuperäistä aloittamisajankohtaa, joka on 2. elokuuta 2026, ennallaan. Saatujen kokemusten perusteella on aiheellista luoda mekanismi, joka kytkee soveltamisen aloittamisen III luvun noudattamista tukevien tekijöiden, kuten esimerkiksi yhdenmukaistettujen standardien, yhteisten eritelmien ja komission ohjeistusten, saatavuuteen. Komission olisi vahvistettava tämä saatavuus päätöksellä, minkä jälkeen suuririskisiä tekoälyjärjestelmiä koskevia sääntöjä ja velvoitteita olisi sovellettava kuuden kuukauden kuluttua suuririskisiksi asetuksen (EU) 2024/1689 6 artiklan 2 kohdan ja liitteen III nojalla luokiteltuihin tekoälyjärjestelmiin ja 12 kuukauden kuluttua suuririskisiksi asetuksen (EU) 2024/1689 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen I nojalla luokiteltuihin tekoälyjärjestelmiin. Tätä joustoa olisi kuitenkin jatkettava vain 2. joulukuuta 2027 saakka suuririskisiksi asetuksen 6 artiklan 2 kohdan ja liitteen III nojalla luokiteltujen tekoälyjärjestelmien osalta ja 2. elokuuta 2028 saakka suuririskisiksi asetuksen 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen I nojalla	***Poistetaan.***

luokiteltujen tekoälyjärjestelmien osalta ja kyseisten sääntöjen soveltamisen olisi joka tapauksessa alettava noihin päivämääriin mennessä. Ero asetuksen 6 artiklan 2 kohdan ja liitteen III nojalla luokiteltuja tekoälyjärjestelmiä ja 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen I nojalla luokiteltuja tekoälyjärjestelmiä koskevien sääntöjen soveltamisen aloittamisen välillä vastaa asetuksessa (EU) 2024/1689 säädettyjen alkuperäisten soveltamispäivien välistä eroa ja sen tarkoituksena on antaa riittävästi aikaa mukautumiseen ja vastaavien velvoitteiden täytäntöönpanoon.

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 23 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(23) Kun otetaan huomioon tavoite vähentää täytäntöönpanoon liittyviä haasteita kansalaisten, yritysten ja julkishallintojen kannalta, on olennaisen tärkeää, että tietyille säännöille asetetaan yhdenmukaistettuja täytäntöönpanoehtoja vain kun se on ehdottoman välttämätöntä. Tästä syystä on aiheellista poistaa tietyt komissiolle annetut valtuudet asettaa tällaisia yhdenmukaistettuja ehtoja täytäntöönpanosäädöksillä, jos kyseiset ehdot eivät täyty. Näin ollen asetusta (EU) 2024/1689 olisi muutettava siten, että sen 50 artiklan 7 kohdassa, 56 artiklan 6 kohdassa ja 72 artiklan 3 kohdassa komissiolle annetut valtuudet antaa täytäntöönpanosäädöksiä poistetaan. Asetuksen (EU) 2024/1689 72 artiklan 3 kohdassa säädetyn, markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevan suunnitelman yhdenmukaistetun mallin hyväksymistä koskevan valtuutuksen poistamisesta on lisähyötynä se, että se tarjoaa suuririskisten tekoälyjärjestelmien	(23) Kun otetaan huomioon tavoite vähentää täytäntöönpanoon liittyviä haasteita kansalaisten, yritysten ja julkishallintojen kannalta, on olennaisen tärkeää, että tietyille säännöille asetetaan yhdenmukaistettuja täytäntöönpanoehtoja vain kun se on ehdottoman välttämätöntä. Tästä syystä on aiheellista poistaa tietyt komissiolle annetut valtuudet asettaa tällaisia yhdenmukaistettuja ehtoja täytäntöönpanosäädöksillä, jos kyseiset ehdot eivät täyty. Näin ollen asetusta (EU) 2024/1689 olisi muutettava siten, että sen 50 artiklan 7 kohdassa, 56 artiklan 6 kohdassa ja 72 artiklan 3 kohdassa komissiolle annetut valtuudet antaa täytäntöönpanosäädöksiä poistetaan. Asetuksen (EU) 2024/1689 72 artiklan 3 kohdassa säädetyn, markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevan suunnitelman yhdenmukaistetun mallin hyväksymistä koskevan valtuutuksen poistamisesta on lisähyötynä se, että se tarjoaa suuririskisten tekoälyjärjestelmien

tarjoajille enemmän joustovaraa perustaa markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa varten järjestelmä, joka on räätälöity niiden organisointitapaan. Toisaalta kun otetaan huomioon tarve selkeyttää tapaa, jolla suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajien on vaatimukset täytettävä, komissiolta olisi edellytettävä asiassa ohjeistusta.	tarjoajille enemmän joustovaraa perustaa markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa varten järjestelmä, joka on räätälöity niiden organisointitapaan. Toisaalta kun otetaan huomioon tarve selkeyttää tapaa, jolla suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajien on vaatimukset täytettävä, komissiolta olisi edellytettävä asiassa ohjeistusta. ***Tähän liittyen käytännesäännöissä, joiden laatimiseen tekoälytoimisto kannustaa 50 artiklan 7 kohdan nojalla, olisi tarvittaessa annettava ohjeita siitä, miten asianmukainen tiedotus käyttäjille ja käyttäjien tietämys voidaan, myös tilanteissa, joissa tekoälyjärjestelmiin liittyy pienempiä riskejä, varmistaa oikeasuhtaisesti, etenkin koulutuksessa, media- ja tietopalveluissa, kulttuuri- ja luovassa toiminnassa tai julkisten palvelujen tarjoamisessa.***

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 4 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
4 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*
(4) Korvataan 4 artikla seuraavasti:	***Poistetaan.***
”4 artikla	
Tekoälylukutaito	
Komission ja jäsenvaltioiden on kannustettava tekoälyjärjestelmien tarjoajia ja käyttöönottajia toteuttamaan toimenpiteitä, joilla ne varmistavat henkilöstönsä ja muiden niiden puolesta tekoälyjärjestelmien toiminnasta ja käytöstä vastaavien henkilöiden riittävän tekoälylukutaidon, minkä yhteydessä otetaan huomioon heidän tekninen tietämyksensä, kokemuksensa, koulutustasonsa ja tekoälyjärjestelmien käyttöyhteys sekä henkilöt tai	

henkilöryhmät, joihin tekoälyjärjestelmiä on määrä käyttää.”;

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 5 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
4 a artikla – 1 kohta – f a alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	f a) mediaekosysteemissä käytettävien suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajat voivat poikkeuksellisissa ja tiukasti rajatuissa olosuhteissa käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä ainoastaan sellaisten algoritmisten vinoutumien havaitsemiseen ja lieventämiseen, jotka voivat vaikuttaa tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja tietojen monimuotoisuuteen, edellyttäen, että
	i) tällainen käsittely on ehdottoman välttämätöntä eikä sitä voida toteuttaa tehokkaasti käyttämällä anonymisoituja, yhdistettyjä tai synteettisiä tietoja;
	ii) käsittelyn laajuus ja kesto ja tietojen saatavuus ovat rajoitettuja, eikä käsittely johda yksittäisten käyttäjien tunnistamiseen, profilointiin tai luokitteluun;
	iii) luonnollisten henkilöiden poliittisia mielipiteitä, uskonnollista vakaumusta tai muita suojeltuja ominaisuuksia koskevia päätelmiä ei tehdä;
	iv) asianmukaiset tekniset ja organisatoriset toimenpiteet toteutetaan unionin tietosuojalainsäädännön mukaisesti luottamuksellisuuden, turvallisuuden ja vastuuvelvollisuuden varmistamiseksi;
	v) henkilötiedot poistetaan ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun vinoutuma on havaittu ja sitä on lievennetty;

	vi) käyttäjille ilmoitetaan selkeästi ja helposti saatavilla olevalla tavalla, että heidän henkilötietojaan voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa käsitellä ainoastaan algoritmisten vinoutumien havaitsemiseksi ja lieventämiseksi, ja heille annetaan tietoa tällaisen käsittelyn laajuudesta ja suojatoimista ja siihen liittyvistä oikeuksista.

Tarkistus 16

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 5 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
4 a artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a. Lasten henkilötietojen kerääminen, käsittely ja käyttö muulla tavoin on nimenomaisesti kielletty.

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 5 a alakohta (uusi)
Asetus (EU) 2024/1689
5 artikla – 1 kohta – h a alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	5 a) lisätään 5 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:
	”h a) sellaisen tekoälyjärjestelmän markkinoille saattaminen, käyttöönotto tai käyttö, joka voi muuttaa, manipuloida tai tuottaa kuvia tai videoita, jotka esittävät luonnollisen henkilön ilmeisen seksuaalista toimintaa tai intiimialueita, tai joka riisuu henkilön ja joka voi helpottaa direktiivin (EU) 2024/1385[1 a] 5 artiklassa määriteltyä intiimin tai manipuloidun materiaalin suostumuksetonta jakamista.”;

[1 a] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1385, annettu 14 päivänä toukokuuta 2024, naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan torjumisesta (EUVL L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj)
.

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 6 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
6 artikla – 4 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
6) korvataan 6 artiklan 4 kohta seuraavasti:	***Poistetaan.***
”4. Tarjoajan, joka katsoo, että liitteessä III tarkoitettu tekoälyjärjestelmä ei ole suuririskinen, on dokumentoitava arvionsa ennen kuin kyseinen järjestelmä saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. Tarjoajan on kansallisten toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä toimitettava arvion perustana oleva dokumentaatio.”;	

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 14 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
49 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
14) kumotaan 49 artiklan 2 kohta;	***Poistetaan.***

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 15 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
50 artikla – 7 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”7. Tekoälytoimisto edesauttaa käytännesääntöjen laatimista unionin tasolla, jotta voidaan helpottaa keinotekoisesti tuotetun tai manipuloidun sisällön havaitsemista, merkitsemistä ja sellaiseksi ilmoittamista koskevien velvoitteiden käytännön noudattamista. Komissio voi ***56 artiklan 6 kohdan ensimmäisessä alakohdassa*** säädettyä menettelyä noudattaen ***arvioida, riittääkö näiden käytännesääntöjen noudattaminen varmistamaan 2 kohdassa säädetyn velvoitteen täyttymisen***. Jos komissio katsoo, että käytännesäännöt eivät riitä, se voi antaa 98 artiklan 2 kohdassa säädettyä tarkastelumenettelyä noudattaen täytäntöönpanosäädöksen, jossa täsmennetään yhteiset säännöt kyseisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi.”;	”7. Tekoälytoimisto edesauttaa käytännesääntöjen laatimista unionin tasolla, jotta voidaan helpottaa keinotekoisesti tuotetun tai manipuloidun sisällön havaitsemista, merkitsemistä ja sellaiseksi ilmoittamista koskevien velvoitteiden käytännön noudattamista. Komissio voi ***antaa täytäntöönpanosäädöksiä kyseisten käytännesääntöjen hyväksymiseksi 56 artiklan 6 kohdassa*** säädettyä menettelyä noudattaen. Jos komissio katsoo, että käytännesäännöt eivät riitä, se voi antaa 98 artiklan 2 kohdassa säädettyä tarkastelumenettelyä noudattaen täytäntöönpanosäädöksen, jossa täsmennetään yhteiset säännöt kyseisten velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi***. Näissä käytännesäännöissä on tarvittaessa annettava ohjeita siitä, miten asianmukainen tiedotus käyttäjille ja käyttäjien tietämys voidaan, myös tilanteissa, joissa tekoälyjärjestelmiin liittyy pienempiä riskejä, varmistaa oikeasuhtaisesti etenkin koulutuksessa, media- ja tietopalveluissa, kulttuuri- ja luovassa toiminnassa tai julkisten palvelujen tarjoamisessa***.”;

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 16 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
56 artikla – 6 kohta – 1 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*

”6. ***Komissio*** ja tekoälyneuvosto seuraavat ja arvioivat säännöllisesti, miten osallistujat saavuttavat käytännesääntöjen tavoitteet ja miten käytännesäännöt osaltaan edistävät tämän asetuksen asianmukaista soveltamista. ***Komissio arvioi***, ottaen tekoälyneuvoston lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon, kattavatko käytännesäännöt 53 ja 55 artiklassa säädetyt velvoitteet, ja seuraavat ja arvioivat säännöllisesti käytännesääntöjen tavoitteiden saavuttamista. ***Komissio julkaisee*** arvionsa käytännesääntöjen riittävyydestä.”;	”6. ***Tekoälytoimisto*** ja tekoälyneuvosto seuraavat ja arvioivat säännöllisesti, miten osallistujat saavuttavat käytännesääntöjen tavoitteet ja miten käytännesäännöt osaltaan edistävät tämän asetuksen asianmukaista soveltamista. ***Tekoälytoimisto ja tekoälyneuvosto arvioivat***, ottaen tekoälyneuvoston lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon, kattavatko käytännesäännöt 53 ja 55 artiklassa säädetyt velvoitteet, ja seuraavat ja arvioivat säännöllisesti käytännesääntöjen tavoitteiden saavuttamista. ***Ne julkaisevat*** arvionsa käytännesääntöjen riittävyydestä.”;

Perustelu

Tarkistuksella pyritään varmistamaan, että käytännesääntöjen riittävyyden seuranta, arviointi ja julkistaminen ovat täysin yhdenmukaisia tässä asetuksessa säädettyjen hallintojärjestelyjen kanssa. Kun nämä tehtävät annetaan tekoälytoimistolle ja tekoälyneuvostolle, valvonta on erityisesti teknisestä valvonnasta vastaavien elinten käsissä. Lisäksi tämä tehtävä on annettava takaisin tekoälyneuvostolle, jotta voidaan säilyttää asianmukainen toimielinten välinen tasapaino.

Tarkistus 22

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 23 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
70 artikla – 8 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”8. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa ohjeita ja neuvoja tämän asetuksen täytäntöönpanosta, erityisesti pienille midcap-yrityksille ja pk-yrityksille, myös startup-yrityksille, ottaen huomioon tarvittaessa tekoälyneuvoston ja komission ohjeet ja neuvot. Kun kansalliset toimivaltaiset viranomaiset aikovat antaa tekoälyjärjestelmää koskevia ohjeita ja neuvoja muun unionin oikeuden kattamilla aloilla, kansallisia kyseisen unionin	”8. Kansalliset toimivaltaiset viranomaiset voivat antaa ohjeita ja neuvoja tämän asetuksen täytäntöönpanosta, erityisesti pienille midcap-yrityksille ja pk-yrityksille, myös startup-yrityksille, ***ja tarvittaessa julkisen sektorin käyttöönottajille, mukaan lukien paikallisviranomaiset ja julkisesti rahoitetut koulutus- ja kulttuurilaitokset,*** ottaen huomioon tarvittaessa tekoälyneuvoston ja komission ohjeet ja neuvot. Kun kansalliset toimivaltaiset viranomaiset aikovat antaa

oikeuden nojalla toimivaltaisia viranomaisia on tarvittaessa kuultava.”;	tekoälyjärjestelmää koskevia ohjeita ja neuvoja muun unionin oikeuden kattamilla aloilla***, mukaan lukien tietosuoja, kuluttajansuoja ja audiovisuaaliset mediapalvelut***, kansallisia kyseisen unionin oikeuden nojalla toimivaltaisia viranomaisia on tarvittaessa kuultava.”;

Tarkistus 23

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 24 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
72 artikla – 3 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”3. Markkinoille saattamisen jälkeisen seurantajärjestelmän on perustuttava markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevaan suunnitelmaan. Markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevan suunnitelman on oltava osa liitteessä IV tarkoitettua teknistä dokumentaatiota. Komissio laatii ohjeistusta markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevasta suunnitelmasta.”;	”3. Markkinoille saattamisen jälkeisen seurantajärjestelmän on perustuttava markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevaan suunnitelmaan. Markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevan suunnitelman on oltava osa liitteessä IV tarkoitettua teknistä dokumentaatiota. Komissio laatii ohjeistusta markkinoille saattamisen jälkeistä seurantaa koskevasta suunnitelmasta***, mukaan lukien käytännön esimerkit yleissivistävässä ja ammatillisessa koulutuksessa ja muissa julkisissa palveluissa käyttöön otetuista suuririskisistä tekoälyjärjestelmistä, sekä seurantaindikaattoreista, jotka voivat osoittaa perusoikeuksiin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, myös syrjiviä tuloksia***.”;

Tarkistus 24

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 27 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
95 artikla – 4 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*

”4. Tekoälytoimisto ja jäsenvaltiot ottavat huomioon pienten midcap-yritysten ja pk-yritysten sekä startup-yritysten erityisedut ja -tarpeet edesauttaessaan käytännesääntöjen laatimista.”;	”4. Tekoälytoimisto ja jäsenvaltiot ottavat huomioon pienten midcap-yritysten ja pk-yritysten sekä startup-yritysten erityisedut ja -tarpeet ***sekä paikallisten viranomaisten ja yleistä etua palvelevien organisaatioiden, kuten koulutus- ja kulttuurilaitosten, operatiiviset tarpeet, jos niiden odotetaan käyttävän tällaisia käytännesääntöjä tai hyötyvän niistä,*** edesauttaessaan käytännesääntöjen laatimista.”;

Tarkistus 25

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 28 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
96 artikla – 1 kohta – 2 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”Tällaisia suuntaviivoja antaessaan komissio kiinnittää erityistä huomiota pienten midcap-yritysten, pk-yritysten ja startup-yritysten, paikallisten viranomaisten ja niiden sektoreiden, joihin tämä asetus todennäköisimmin vaikuttaa, tarpeisiin.”;	”Tällaisia suuntaviivoja antaessaan komissio kiinnittää erityistä huomiota pienten midcap-yritysten, pk-yritysten ja startup-yritysten, paikallisten viranomaisten ja niiden sektoreiden, joihin tämä asetus todennäköisimmin vaikuttaa, tarpeisiin***, mukaan lukien yleissivistävä ja ammatillinen koulutus, kulttuuri- ja luova toiminta sekä media- ja tietopalvelut***.”;

Tarkistus 26

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 30 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
111 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”2. Tätä asetusta sovelletaan ennen III luvun ja 113 artiklassa tarkoitettujen vastaavien velvoitteiden soveltamisen alkamista markkinoille saatettujen tai käyttöön otettujen suuririskisten tekoälyjärjestelmien, lukuun ottamatta 1 kohdassa tarkoitettuja järjestelmiä,	”2. Tätä asetusta sovelletaan ennen III luvun ja 113 artiklassa tarkoitettujen vastaavien velvoitteiden soveltamisen alkamista markkinoille saatettujen tai käyttöön otettujen suuririskisten tekoälyjärjestelmien, lukuun ottamatta 1 kohdassa tarkoitettuja järjestelmiä,

ylläpitäjiin ainoastaan, jos kyseisten järjestelmien rakenteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia kyseisen ajankohdan jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 113 artiklan kolmannen kohdan a alakohdassa tarkoitettua 5 artiklan soveltamista. Joka tapauksessa viranomaisten käytettäviksi tarkoitettujen suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajien ja käyttöönottajien on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten ja velvoitteiden noudattamiseksi viimeistään 2 päivänä elokuuta 2030.”;	***tarjoajiin ja käyttöönottajiin*** ainoastaan, jos kyseisten järjestelmien rakenteessa tapahtuu merkittäviä muutoksia kyseisen ajankohdan jälkeen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 113 artiklan kolmannen kohdan a alakohdassa tarkoitettua 5 artiklan soveltamista. Joka tapauksessa viranomaisten käytettäviksi tarkoitettujen suuririskisten tekoälyjärjestelmien tarjoajien ja käyttöönottajien on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tässä asetuksessa säädettyjen vaatimusten ja velvoitteiden noudattamiseksi viimeistään 2 päivänä elokuuta 2030.”;

Tarkistus 27

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 30 alakohta – b alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
111 artikla – 4 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
b) lisätään 4 kohta seuraavasti:	***Poistetaan.***
”4. Synteettistä ääni-, kuva-, video- tai tekstisisältöä tuottavien tekoälyjärjestelmien, mukaan lukien yleiskäyttöiset tekoälyjärjestelmät, jotka on saatettu markkinoille ennen 2 päivää elokuuta 2026, tarjoajien on toteutettava tarvittavat toimenpiteet 50 artiklan 2 kohdan noudattamiseksi viimeistään 2 päivänä helmikuuta 2027.”;	

Tarkistus 28

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 31 alakohta
Asetus (EU) 2024/1689
113 artikla

Komission teksti	*Tarkistus*

31) muutetaan 113 artikla seuraavasti:	***Poistetaan.***
a) lisätään kolmanteen kohtaan d alakohta seuraavasti:	
”d) III luvun 1, 2 ja 3 jaksoa sovelletaan sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt päätöksen, jossa vahvistetaan, että III luvun noudattamista tukevat riittävät tekijät ovat saatavilla, seuraavasti:	
i) kuuden kuukauden kuluttua kyseisen päätöksen hyväksymisestä niiden tekoälyjärjestelmien osalta, jotka on luokiteltu suuririskisiksi 6 artiklan 2 kohdan ja liitteen III nojalla, ja	
ii) 12 kuukauden kuluttua kyseisen päätöksen hyväksymisestä niiden tekoälyjärjestelmien osalta, jotka on luokiteltu suuririskisiksi 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen I nojalla.	
Jos tämän d alakohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua päätöstä ei ole hyväksytty tai jos alla mainitut päivämäärät ovat aikaisempia kuin kyseisen päätöksen hyväksymistä seuraavat päivämäärät, III luvun 1, 2 ja 3 jaksoa sovelletaan seuraavasti:	
i) 2 päivästä joulukuuta 2027 niiden tekoälyjärjestelmien osalta, jotka on luokiteltu suuririskisiksi 6 artiklan 2 kohdan ja liitteen III nojalla, ja	
ii) 2 päivästä elokuuta 2028 niiden tekoälyjärjestelmien osalta, jotka on luokiteltu suuririskisiksi 6 artiklan 1 kohdan ja liitteen I nojalla.”;	
b) lisätään kolmanteen kohtaan alakohta seuraavasti:	
”e) 102 ja 110 artiklaa sovelletaan ... päivästä ...kuuta ... [tämän asetuksen soveltamisen alkamispäivä].”;	

Tarkistus 29

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 32 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
32) poistetaan liitteessä VIII oleva B jakso;	***Poistetaan.***

LIITE: ILMOITUS SAADUISTA TIEDOISTA

Valmistelija ilmoittaa yksinomaisella vastuullaan, ettei hän ole sisällyttänyt lausuntoonsa mitään tietoja pakollisesta avoimuusrekisteristä tehdyn toimielinten välisen sopimuksen[1] soveltamisalaan kuuluvilta edunvalvojilta tai kolmansien maiden viranomaisten edustajilta, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot ja suurlähetystöt, jotka olisi mainittava tässä liitteessä työjärjestyksen liitteessä I olevan 8 artiklan mukaisesti.

[1] Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission toimielinten välinen sopimus, tehty 20. toukokuuta 2021, pakollisesta avoimuusrekisteristä (EUVL L 207, 11.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2021/611/oj).

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Asetusten (EU) 2024/1689 ja (EU) 2018/1139 muuttaminen tekoälyä koskevien yhdenmukaistettujen sääntöjen täytäntöönpanon yksinkertaistamiseksi (tekoälyä koskeva digitaalialan koontiasetus)
Viiteasiakirjat	COM(2025)0836 – C10-0304/2025 – 2025/0359(COD)
Asiasta vastaava valiokunta (valiokunnat) Ilmoitettu istunnossa (pvä)	IMCO LIBE 19.1.2026 19.1.2026
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	CULT 19.1.2026
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Emma Rafowicz 20.1.2026
59 artikla – Valiokuntien yhteiskokousmenettely Ilmoitettu istunnossa (pvä)	19.1.2026
Valiokuntakäsittely	9.2.2026
Hyväksytty (pvä)	5.3.2026
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 18 –: 0 0: 3

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

18	+
NI	Nikolaos Anadiotis
PPE	Maravillas Abadía Jover, Niels Geuking, Eleonora Meleti, Matej Tonin, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Renew	Laurence Farreng, Hristo Petrov, Brigitte van den Berg
S&D	Maria Guzenina, Nikos Papandreou, Emma Rafowicz, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek
The Left	Carolina Morace
Verts/ALE	Diana Riba i Giner, Nela Riehl

0	-

3	0
ECR	Ivaylo Valchev
ESN	Irmhild Boßdorf
PfE	Catherine Griset

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää